

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-29

Diarienummer 0228/23

Avfallsavdelningen

Jesper Nilsson

Telefon: 031-368 73 84

E-post:

jesper.nilsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Beslut om utställning av förslag till avfallsföreskrifter

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden beslutar att remittera förslaget till avfallsföreskrifter till miljö- och klimatnämnden med svar senast 30 juni.
2. Kretslopp och vattennämnden beslutar att ställa ut förslaget till avfallsföreskrifter för inhämtande av synpunkter från allmänheten 12 juni – 20 augusti
3. Kretslopp och vattennämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Ärendet var upp som ett informationsärende i kretslopp och vattennämnden 2023-04-25 § 73.

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om utställning och remiss av förslaget till reviderade avfallsföreskrifter som förvaltningen har tagit fram.

Avfallsföreskrifterna behöver revideras mot bakgrund av lagändringar och domar på avfallsområdet gällande: kommunalt insamlingsansvar för förpackningar, vem som får transportera kommunalt avfall, obligatorisk matavfallinsamling, att matavfall ska skiljas från förpackningar samt andra ändringar med syfte att förtydliga eller förbättra föreskrifterna.

Efter utställning och remiss ska Kretslopp och vattennämnden besluta om att skicka ett reviderat föreskriftsförslag till kommunstyrelsen, vid nämndmötet i oktober. Kommunstyrelsen skickar det sedan vidare för fastställande i kommunfullmäktige. De nya avfallsföreskrifterna förväntas träda i kraft 1 januari 2024 om inte ärendet bordläggs.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

Förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad, utställningsversion
inklusive kommentarer

Ärende

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om utställning och remiss av förslaget till reviderade avfallsföreskrifter.

Efter bearbetning av inkomna synpunkter kommer förvaltningen presentera ett slutgiltigt förslag till reviderade föreskrifter för nämnden. Föreskrifterna ska därefter fastställas i kommunfullmäktige och förväntas träda i kraft 1 januari 2024.

Beskrivning av ärendet

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och föreskrifter för avfallshanteringen. Kommunerna har bemyndigats att meddela föreskrifter om hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas, att vissa avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall och ytterligare föreskrifter om hanteringen av avfall under kommunalt ansvar

Avfallsföreskrifterna behöver revideras inför 2024 mot bakgrund av följande lagändringar och domar på avfallsområdet:

- **Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar**

Regeringen har beslutat om kommunalt insamlingsansvar av förpackningsavfall från hushåll samt från verksamheter samlokaliserade med hushåll när dessa har valt kommunal insamling. Kommunens ansvar för insamling av förpackningsavfall träder i kraft den 1 januari 2024 och kravet på fastighetsnära insamling träder i kraft den 1 januari 2027.

Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser och de beslut som nämnden fattat om genomförandet.

- **Obligatorisk matavfallsinsamling**

Från och med den 1 januari 2024 ska hushållen sortera ut matavfall och kommunerna ska tillhandahålla ett insamlingssystem för matavfall från hushåll. Kretslopp och vatten planerar att införa detta stegvis för villahushållen och samordnat med förpackningsinsamlingen vilket möjliggörs genom att Naturvårdsverket förväntas ge dispenser. Kommunerna har också ett ansvar att samla in utsorterat matavfall och annat bioavfall som utgör kommunalt avfall från verksamheter. Avfallsföreskrifterna behöver ändras enligt de nya bestämmelserna och för att stämma överens med införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling.

- **Skilja matavfall från sin förpackning**

Ändringar i avfallsförordningen innebär att alla avfallsinnehavare måste tömma eventuella förpackningar för att kunna lämna förpackningen till förpackningsinsamling. Om innehållet är livsmedel ska det läggas bland

matavfallet. Ändringarna behöver hanteras genom ändringar i avfallsföreskrifterna.

- **Vem som får transportera kommunalt avfall**

Det har kommit en dom från Mark- och miljööverdomstolen som innebär att förvaltningen behöver se över hur transporter till återvinningscentraler (ÅVC) regleras. Domen meddelades under 2021 (dom i mål M 6891-20 om Tiptapp-appen), och handlade om huruvida ett app-bolag fick förmedla transport av avfall utifrån hur föreskrifterna var formulerade. Förvaltningen behöver även tydliggöra vem som får transportera kommunalt avfall i och med att avfallsslag som tidigare definierades som verksamhetsavfall nu är ett avfall under kommunalt ansvar.

- **Övriga förändringar**

Det finns också behov av enklare ändringar med syfte att förtydliga eller förbättra föreskrifterna, exempelvis genom att göra anpassningar efter Avfall Sveriges underlag för avfallsföreskrifter.

Innan kommunfullmäktige antar förslaget ska kommunen enligt 15 kap. 42 § miljöbalken på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som berörs eller har ett väsentligt intresse av avfallsföreskrifterna och ställa ut förslaget för granskning under minst 4 veckor. Information om att utställning kommer att ske ska även kommuniceras i god tid innan.

Tidplan

En grov tidplan presenteras nedan:

- **Nämndmöte 16 maj**

Beslut om att ställa ut förslaget. TU med förslag till föreskrifter.

- **Remiss inom kommunen 1 juni – 30 juni**

Förslaget till föreskrifter remitteras inom kommunen.

- **Utställning 12 juni – 20 augusti**

Förslaget till föreskrifter ställs ut digitalt och allmänheten ges möjlighet att komma med synpunkter.

- **Nämndmöte 18 oktober**

Beslut om översändelse av förslag till avfallsföreskrifter till kommunstyrelsen. TU med nytt förslag till föreskrifter efter hantering av inkomna synpunkter.

Förvaltningens bedömning

Revideringarna som behöver göras till följd av lagändringarna är så pass omfattande att det föreslås att de gamla avfallsföreskrifterna helt upphör att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Förslaget till föreskrifter har anpassats efter de nämndbeslut som fattats under året gällande förpackningsinsamling, exempelvis behöver olika delar av föreskrifterna börja gälla vid olika tidpunkter beroende på när utsortering av förpackningar är tillgängliggjord för olika göteborgare.

En ny möjlighet som Avfall Sverige identifierat är möjligheten att utfärda generella dispenser. Förvaltningen föreslår fyra sådana generella dispenser som då utgör permanenta undantag som ger yrkesmässiga utförare möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar. Ett exempel på sådant avfall där en generell dispens föreslås är trasiga textilier som samlats in av frivilligorganisationer. Eftersom den som skänker exempelvis kläder inte själv bäst avgör vad frivilligorganisationen anser vara möjligt att fortsätta använda som kläder, eller vad som är textilavfall, är det rimligt att frivilligorganisationen själv kan hantera en del av den insamlade textilen som avfall.

Förvaltningen föreslår också en generell dispens för butiker att låta en annan verksamhetsutövare transportera förpackningar som innehåller livsmedel, för att sedan skilja på förpackningen och livsmedlet och därefter behandla fraktionerna separat. Syftet med dispensen är att underlätta butikers hantering av förpackat livsmedel.

En generell dispens föreslås också för egna transporter av kommunalt avfall från en fastighet till en annan intilliggande fastighet med syfte att samla avfallet på ett gemensamt hämtställe, där Kretslopp och vattennämnden kan hämta det. För verksamheternas grovavfall under kommunalt ansvar föreslås en generell dispens vilket innebär att verksamheten kan anlita valfri aktör för transport och behandling av avfallet. Exempel på sådant grovavfall kan vara möbler från ett hotell. Detta avfall var tidigare ett verksamhetsavfall som nu blivit ett avfall inom kommunalt ansvar. Förvaltningens bedömning är att verksamheterna själva kan hantera sitt grovavfall och det finns en fungerande marknad och system för detta i kommunen.

När det gäller reglering av vem som har möjlighet att transportera en enskild persons avfall till ÅVC föreslår förvaltningen en utökad möjlighet att ta hjälp av andra. Förslaget innebär att familjemedlemmar, annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen samt hushållets fastighetsägare får köra hushållets grovavfall och farliga avfall till ÅVC. En yrkesmässig verksamhet som utför tjänster i en privatpersons hem eller trädgård där avfall uppstått till följd av den utförda tjänsten tillåts att ta med sig det avfallet därifrån och lämna det på en ÅVC. Exempel på sådan tjänst är röjning av dödsbo, trädgårdsarbete och

städtjänst. Med dessa utökade möjligheter bedömer förvaltningen att hushållens hjälp med borttransport ökar samtidigt som kommunens kontroll över avfallstransporter för kommunalt avfall bibehålls.

Förvaltningen kommer också att komplettera föreskrifterna så att de omfattar nya avfallsslag som inte tidigare bedömts som avfall under kommunalt ansvar, bedömningar görs utifrån Naturvårdsverkets vägledning och Avfall Sveriges guide för innebörden av begreppet kommunalt avfall. Exempel på sådana avfallsslag som ska kompletteras i föreskrifterna är farligt avfall från mindre verksamheter och livsmedelssavfall från butiker.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Lagändringarna kommer att innebära förändrade kostnader som hanteras i ordinarie budgetarbete, däremot ger ändringen i föreskrifterna ingen ekonomisk effekt.

Att föreskrifterna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms minska risken att nämnden får kostnader för tvister och det kan bidra till att öka förtroendet för kommunen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett viktigt syfte med avfallshanteringen är att minska den ekologiska belastningen från avfallet på miljön. Att reglerna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms ge bättre förutsättningar för att avfallshanteringen utförs på ett eftersträvat sätt.

Bedömning ur social dimension

Förslaget till föreskrifter innebär att en enskild person kan ta hjälp av andra i en större utsträckning för att få sitt avfall transporterat till kommunens återvinningscentraler. Därmed ökar möjligheten för hushåll att få sitt avfall omhändertaget på ett enkelt och miljöriktigt sätt.